gemeente Ouder-Amstel

Maximaal meedoen

Nota minimabeleid 2020-2024

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

INHOUDSOPGAVE 2
VOORWOORD 3
INLEIDING 4
LEESWIJZER 5
HOOFDSTUK 1 MINIMA IN OUDER-AMSTEL 6
HOOFDSTUK 2 DE ARMOEDEVAL 8
HOOFDSTUK 3 MISSIE EN VISIE 10
HOOFDSTUK 4 DE REGELINGEN 11
BESTAANDE REGELINGEN 11
1. BIJZONDERE BIJSTAND 11
2. INDIVIDUELE INKOMENSTOESLAG 12
3. DECLARATIEFONDS 13
4. COMPUTERREGELING 13
5. COLLECTIEVE AANVULLENDE VERZEKERING (CAV) EN CHRONISCH ZIEKEN 14
VOORGESTELDE NIEUWE REGELINGEN 14
6. JEUGDFONDS SPORT EN CULTUUR 14
7. ZWEMLESSEN VOOR KINDEREN 15
8. MEDISCHE KOSTEN HUISDIEREN 15
9. VOEDSELBANK DIEMEN 16
SAMENVATTING 16
HOOFDSTUK 5 FINANCIEEL KADER 17

VOORWOORD

Ouder-Amstel doet er veel aan om als springplank te fungeren voor haar inwoners. Daarbij draait het om zelfstandigheid en je talenten ontwikkelen. We doen ons best een zetje in de goede richting te geven. Dit komt terug in de acties die de gemeente onderneemt op terreinen als zorg voor ouderen via de WMO, jeugdzorg ten bate van een goede ontwikkeling van het kind en in ons sport-, cultuur- en gezondheidsbeleid.

Ook op het gebied van werk en inkomen staat maximaal meedoen centraal. De gemeente helpt met het zoeken naar werk als het je zelf niet lukt. Door het ondersteunen van het financieel café in Duivendrecht kunnen mensen laagdrempelig en vroeg geholpen worden met vragen over hun geldsituatie. Ontstaan er schulden, dan biedt de gemeente hulp om na een paar jaar een nieuwe start te kunnen maken. Ten tijde van het schrijven van deze nota is bovendien een pilot in ontwikkeling om vroegtijdig hulp bij betalingsachterstanden aan te bieden, wanneer problemen makkelijker op te lossen zijn.

De nota die nu voor u ligt, die ziet op de groep inwoners met een beperkt inkomen, wil verder bouwen op het bovenstaande uitgangspunt. Als het financieel tegen zit, willen wij niet dat onze inwoners langs de kant komen te staan. Financiële stress en maatschappelijke isolatie zijn slecht voor het welzijn van het individu en daarmee van de gemeente als geheel.

De groep die met deze nota extra onder de aandacht komt te staan zijn kinderen en jongeren. Door hen vroegtijdig te stimuleren in de ontwikkeling van hun talenten, zal dat hen de rest van het leven ten goede komen. We stimuleren ze nu al om mee te doen met sport en cultuur. Dat breiden we uit met de mogelijkheid om te leren zwemmen. Dat kan in onze waterrijke regio letterlijk van levensbelang zijn. Daarnaast leven we in digitale tijden. Meedoen op school vraagt dan ook hedendaagse vaardigheden, waarbij het voor elk kind belangrijk is de beschikking te hebben over een computer. Door aan te sluiten bij het Jeugdfonds sport en cultuur verwachten we bovendien een groep te gaan bereiken die nu nog buiten ons zicht blijft. Hierdoor krijgen nog meer kinderen uit Ouder-Amstel in een kwetsbare positie de kans zich te ontwikkelen.

Vanzelfsprekend worden volwassenen niet vergeten. Daarbij geldt allereerst het principe dat werken moet lonen. We passen onze regelingen aan om ervoor te zorgen dat bij een stap naar hoger inkomen, de perverse prikkel dat men netto soms minder geld overhoudt wordt verzacht. Extra stappen naar zelfstandigheid verdienen namelijk steun. Meedoen is ook voor hen minstens zo belangrijk als voor kinderen en jongeren. Daarom kunnen zij straks breder deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten.

Kortom, “maximaal meedoen” is een pakkende slogan voor maatregelen waarin we de inwoners van Ouder-Amstel, die financieel ondersteuning kunnen gebruiken, een stap verder proberen te helpen om zelfstandig te zijn en hun talenten te ontwikkelen.

Axel Boomgaars,
Wethouder sociale zaken en werkgelegenheid van Ouder-Amstel

INLEIDING

Leven in armoede is schadelijk voor een mens. Het leidt tot chronische stress en ziekten, met een gebrek aan geestelijk welzijn en het maken van slechte beslissingen tot gevolg[1]. De effecten van opgroeien in armoede zijn fnuikend voor de ontwikkeling van kinderen[2]. Hoe langer een situatie van armoede voortduurt, hoe moeilijker het bovendien wordt om hier weer uit te komen. Daarmee wordt het een vicieuze cirkel. Armoede kan iedereen treffen: door het verliezen van je baan of bedrijf, persoonlijke problemen zoals een scheiding of ziekte, en als het niet lukt om werk te vinden of daarvan rond te komen.

Mensen met een laag of wisselend inkomen hebben het de laatste tijd moeilijker gekregen[3]. Dat komt vooral door de achterblijvende lonen en stijgende kosten: huishoudens zijn dit jaar meer dan de helft van hun inkomen kwijt aan vaste lasten. Huur, elektriciteit, gas, maar ook de boodschappen zijn duurder geworden door onder andere de btw-verhoging. Ook de situatie op de arbeidsmarkt speelt een rol: denk aan de kosten voor werkgevers om iemand in dienst te nemen en het toegenomen flexwerk. De kans op armoede is voor werknemers met een flexibel contract driemaal zo hoog als bij werknemers met een vast contract.

In de tijd dat het macro-economisch goed gaat, zijn dit zorgwekkende signalen. Als er een nieuwe recessie aanbreekt, kunnen kwetsbare mensen nog verder in de problemen worden gedrukt. Een groot deel van dit probleem kan een gemeente niet alleen oplossen, maar vraagt actie van de Rijksoverheid.

Desalniettemin staat de gemeente niet machteloos. Oplossingen voor armoede zitten in de vorm van schuld(hulpverlening) en hulp richting werk om mensen structureel te helpen de weg omhoog naar zelfstandigheid te vinden, als ook het financieel dragelijker maken van de situatie nu door middel van minimabeleid. Op al die vlakken spant Ouder-Amstel zich in.

Vanuit de Participatiewet hebben gemeenten de mogelijkheid om lokaal minimabeleid op te stellen om de gevolgen van een laag inkomen voor inwoners te verzachten. Daarbij is het belangrijk om als gemeente vast te stellen welke uitgangspunten worden gehanteerd en welke doelen dienen te worden bereikt.

In 2012 is de laatste nota minimabeleid geschreven. Sindsdien zijn er verschillende aanpassingen op en evaluaties van dit minimabeleid gedaan. Daarom is het nu een goed moment om het minimabeleid goed door te nemen en te herijken.

Hoewel de armoede in Ouder-Amstel relatief laag is, zijn er in de gemeente toch nog altijd 300 huishoudens met een inkomen ter hoogte van de bijstandsnorm. Er zijn 450 huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Hiervan zijn er 170 werkende armen.

Om beter zicht te krijgen op de minima in Ouder-Amstel en in hoeverre er sprake is van een armoedeval heeft het college hier onderzoek naar gedaan. Om een goed beeld te krijgen van ons huidige minimabeleid en wat daar nog aan ontbreekt zijn een aantal gesprekken gevoerd met inwoners uit de doelgroep. Met de medewerkers uit de

---

[1] https://www.rivm.nl/publicaties/armoede-chronische-stress-en-gezondheid-in-gemeente-den-haag-verkenning-op-basis-van

2 Nederlands Jeugd Instituut: opgroeien en opvoeden in armoede, 2018

[3] https://www.nrc.nl/nieuws/2019/02/14/keihard-werken-en-toch-amper-rondkomen-a3653969; https://eenvandaag.avrotros.nl/item/steeds-meer-mensen-die-werken-kunnen-niet-rondkomen/

uitvoering is gesproken over hun ervaringen met het huidige beleid. Ook is gekeken in hoeverre het minimabeleid van Diemen en Uithoorn effectieve instrumenten bevat die ook in Ouder-Amstel van pas zouden kunnen komen.

Dit alles is aanleiding om het minimabeleid, vanuit de Participatiewet, te actualiseren en met een aantal nieuwe voorstellen te komen.

LEESWIJZER

Hoofdstuk 1 geeft een beeld van de minima in Ouder-Amstel.

Hoofdstuk 2 legt uit wat de armoedeval is en in hoeverre hiervan sprake is in Ouder-Amstel.

Hoofdstuk 3 gaat verder in op wat wordt beoogd met het minimabeleid.

Hoofdstuk 4 geeft een overzicht van de bestaande minimaregelingen en de nieuwe voorstellen

Hoofdstuk 5 ten slotte geeft de financiële onderbouwing voor de nieuwe voorstellen.

HOOFDSTUK 1 MINIMA IN OUDER-AMSTEL

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de minima in Ouder-Amstel. Hoeveel huishoudens betreft het? Om hoeveel kinderen gaat het? Zijn het voornamelijk bijstandsgerechtigden? Al deze vragen worden in dit hoofdstuk beantwoord.

De huishoudsamenstelling in Ouder-Amstel komt redelijk overeen met het landelijk beeld, hoewel er iets minder alleenstaanden zijn en iets meer alleenstaande ouders. Ruim een derde van de huishoudens is alleenstaand en 38% is een huishouden met kinderen.

Van alle huishoudens in de gemeente moet (naar schatting) 5% rondkomen van een inkomen op bijstandsniveau (landelijk is dat 10%). Dit zijn in totaal 300 huishoudens. De meeste minimaregelingen hebben een inkomensgrens van 120% van het wettelijk sociaal minimum (Wsm).

De volgende tabel biedt een overzicht van het aantal en aandeel huishoudens in de gemeente dat een inkomen heeft van 100 tot 130 % Wsm.

Tabel 1. Huishoudens naar inkomen in Ouder-Amstel (schatting en cumulatief)

Inkomen	Aantal	Aandeel
Tot 100% Wsm	300	5%
Tot 110% Wsm	360	6%
Tot 120% Wsm	450	7,5%
Tot 130% Wsm	600	10%

De doelgroep voor de regelingen met een inkomensgrens tot 120% Wsm bestaat voor 43% uit bijstandsgerechtigden en voor 35% uit huishoudens met een overig inkomen, zoals werk of WW en voor 22% uit huishoudens met een AOW-uitkering. Dit is te zien onderstaande tabel 2.

Alleenstaanden vormen met 47% de grootste groep minimahuishoudens (tot 120% Wsm) in Ouder-Amstel. In andere gemeenten tot 50.000 inwoners ligt dit percentage iets hoger: 53%.

Tabel 2. Inkomensbron minima, inkomen tot 100% en 120% Wsm

Categorie	Aantal 100% Wsm	Aandeel 100% Wsm	Aantal 120% Wsm	Aandeel 120% Wsm
Inkomensbron				
Bijstand	180	60%	180	43%
AOW	60	20%	100	22%
Ander inkomen	60	20%	170	35%
Totaal	300	100%	450	
Huishoudtype				
Alleenstaand	130	43%	210	47%
Eenoudergezin	45	15%	60	13%
Paar zonder kinderen	65	22%	105	23%
Paar met kinderen	55	18%	75	17%
Totaal	300	100%	450	100%

Hoewel het aantal huishoudens dat rond moet komen van een minimuminkomen in Ouder-Amstel relatief laag is, betreft het nog altijd 300 huishoudens. In deze 300 huishoudens bevinden zich naar schatting 200 kinderen (0-18 jaar). Dit is 6,4% van het totaal aantal kinderen in Ouder-Amstel.

HOOFDSTUK 2 DE ARMOEDEVAL

Als iemand vanuit een uitkering een betaalde baan aanvaardt, stijgt het inkomen meestal. Doordat het inkomen stijgt, daalt het inkomen vanuit de inkomensondersteunende voorzieningen. De inkomensondersteunende voorzieningen bestaan uit landelijke voorzieningen (bijvoorbeeld de huur- en zorgtoeslag) en gemeentelijke voorzieningen en kwijtscheldingen. Beide regelingen maken gebruik van een inkomenstoets. Door het hogere loon bij werk vervalt het recht op kwijtscheldingen snel en worden tegemoetkomingen in een rap tempo verminderd. Om deze reden loont werken zeker niet altijd. Dit probleem staat bekend als de armoedeval.

Vaak wordt de armoedeval als een probleem gezien, omdat deze voor een financiële prikkel zou zorgen, waardoor mensen niet meer zouden willen gaan werken. In de praktijk valt dit echter mee. Het gedrag van niet-werkenden lijkt in de praktijk niet te worden beïnvloed door de armoedeval bleek uit een onderzoek van het Sociaal Cultureel Planbureau uit 2007. Ook een onderzoek van Inspectie Werk en Inkomen liet in 2010 zien dat mensen vaak werk accepteren zonder een economisch voordeel, maar om andere redenen, zoals het bezig willen zijn, sociale contacten en zelfredzaam willen zijn.

Het wegnemen van de armoedeval zorgt er dus niet per definitie voor dat mensen meer gaan werken. Toch is de armoedeval wel een probleem. Volgens het principe 'werk hoort te lonen' creëert de armoedeval een onrechtvaardige situatie. Het zou niet zo moeten zijn dat je er financieel op achteruit gaat door te werken.

Om te weten te komen hoe het staat met de armoedeval in Ouder-Amstel is onderzoeksbureau KWIZ gevraagd om een armoede-effectrapportage te maken. Belangrijk is om te kijken of huishoudens, indien zij gaan werken, er financieel op vooruit gaan ondanks een verminderde aanspraak op toeslagen van het Rijk en minimaregelingen bij de gemeente.

KWIZ heeft uitgebreide berekeningen gemaakt voor een aantal leefsituaties. Hierbij is gekeken naar inkomen, bijdrage van het rijk, uitgaven en de bijdrage van de gemeente. Ook is rekening gehouden met het bedrag aan vrije bestedingen dat het Nibud per huishoudtype noodzakelijk acht.

In tabel 3 is dit nader uitgewerkt. Daar is te zien dat paren met een inkomen van 100% Wsm en paren, met kinderen, met een inkomen tot 100% maandelijks net iets tekort komen. Dit geldt sterker voor paren met kinderen met een inkomen tot 130%Wsm.

Het tekort op de maandelijkse bestedingsruimte kan voor paren met een inkomen tot 130% Wsm en voor paren, met kinderen, met een inkomen tot 100% ondervangen worden door de bijdrage van het declaratiefonds voor volwassenen te verhogen van 80 euro naar 150 euro per jaar. In tabel 3 is in de laatste kolom te zien wat hiervan het financieel effect is.

Voor paren met kinderen en een inkomen tot 130% is er dan nog steeds een tekort van 70 euro per maand. Dit kan deels ondervangen worden door de grens voor de individuele inkomenstoeslag op te hogen van 120% naar 130%. Dit betekent dat deze huishoudens, mits zij minstens drie jaar een laag inkomen hebben, alsnog recht hebben op een bijdrage van 50 euro per maand extra.

Verder heeft Ouder-Amstel ook nog een uitstroompremie. Mensen die vanuit de bijstand naar werk gaan, hebben na een half jaar recht op een eenmalige premie van € 1.000. Deze regeling is in het leven geroepen om mensen vanuit de bijstand te stimuleren om aan het werk te gaan. Het maakt de overgang van bijstand naar werk gemakkelijker. Aan het werk gaan brengt meestal extra kosten met zich mee, zoals reiskosten, kleding of kinderopvang. De uitstroompremie is op deze manier een steuntje in de rug voor

mensen die vanuit de bijstand gaan werken. In 2018 is de uitstroompremie zes keer aangevraagd en toegekend.

In tabel 3 is de resterende maandelijkse bestedingsruimte te zien per huishoudtype in euro's van het huidige beleid en van het nieuw voorgestelde beleid. Met bestedingsruimte wordt hier het bedrag bedoeld dat overblijft na besteding van vaste lasten en geld voor noodzakelijke kosten als kleding. In deze tabel is ook te zien dat de resterende maandelijkse bestedingsruimte feitelijk alleen wordt vergroot door de verhoging van het bedrag en de inkomensgrens van het declaratiefonds. Naast verhoging van het bedrag en de inkomensgrens van het declaratiefonds worden in deze nota nog andere aanvullende voorstellen gedaan. Het gaat hier echter om regelingen die specifiek zijn voor bepaalde situaties en niet voor iedereen gelden, zoals bijvoorbeeld de computerregeling.

Tabel 3. Resterende maandelijkse bestedingsruimte per huishoudtype.

Huishoudtype WMS	Resterend maandelijks bedrag huidig beleid	Resterend maandelijks bedrag nieuw beleid
Alleenstaande 100%	137	143
Alleenstaande 110%	118	124
Alleenstaande 120%	215	221
Alleenstaande 130%	219	225
Alleenstaande ouder 100%	167	173
Alleenstaande ouder 110%	133	136
Alleenstaande ouder 120%	225	231
Alleenstaande ouder 130%	232	238
Paar 100%	34	46
Paar 110%	49	61
Paar 120%	83	95
Paar 130%	-9	3
Paar met kinderen 100%	-1	11
Paar met kinderen 110%	0	12
Paar met kinderen 120%	27	39
Paar met kinderen 130%	-82	-70

HOOFDSTUK 3 MISSIE EN VISIE

Het streven van Ouder-Amstel is om iedereen zoveel mogelijk autonomie te geven: voor jezelf kunnen zorgen en je mogelijkheden en talenten zoveel mogelijk benutten. Dat betekent ook voorzien in je eigen levensonderhoud. Belemmeringen worden zoveel mogelijk weggenomen.

Een laag inkomen kan een belemmering zijn om mee te doen in de samenleving. Dat heeft vervolgens weer een negatieve invloed op het welzijn van mensen, met isolement tot gevolg. Ongewenste effecten zijn dan bijvoorbeeld gezondheidsproblemen, eenzaamheid of schooluitval.

Werk is een belangrijk middel om armoede te bestrijden en participatie te vergroten. Werk betekent inkomen, sociaal contact en structuur. Een baan is echter niet voor iedereen op dezelfde wijze haalbaar en ook niet iedereen met werk kan het hoofd financieel boven water houden. Inkomensondersteunende maatregelen zijn dan op hun plaats. De minimaregelingen van de gemeente Ouder-Amstel hebben tot doel mensen met een laag inkomen de mogelijkheid te geven te participeren in de samenleving.

Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Werken moet lonen. Werken is de beste manier om aan een (langdurige) armoedesituatie te ontsnappen. Inwoners worden, voor zover mogelijk, zoveel mogelijk gestimuleerd richting werk. Binnen het minimabeleid wordt de armoedeval zoveel mogelijk voorkomen.
2. Meedoen in de samenleving is van belang. Ook mensen met een laag inkomen dienen mee te kunnen doen.
3. Kinderen mogen niet de dupe zijn van financiële problemen thuis. Als er thuis geen financiële middelen zijn om kinderen te laten deelnemen aan sociale, culturele, sportieve of educatieve activiteiten, biedt de gemeente hiervoor ondersteuning. Het gaat hierbij om kinderen van 0 tot 18 jaar.
4. Gezondheid en participatie hebben een sterk verband. Gezond zijn en je gezond voelen zijn belangrijk om deel te kunnen nemen aan de samenleving; en andersom geldt: wie meedoet in de samenleving voelt zich beter. Zorgmijding om financiële redenen dient daarom te worden tegengegaan.

Voor de uitvoering van het minimabeleid worden ook een aantal uitgangspunten gehanteerd. Hiervoor bestaat al een nauwe samenwerking met DUO+. Het gaat hier om de volgende uitgangspunten:

- Maatwerk; de ondersteuning die wordt geboden is gericht op de inwoner en moet passen bij de situatie van die inwoner. Het is belangrijk dat ondersteuning passend is en daar terechtkomt waar die echt nodig is. Dat betekent dat er ook wordt gekeken naar de mogelijkheden om problemen in het eigen sociale netwerk op te lossen. Om dit maatwerk te kunnen bieden, wordt ernaar gestreefd dat inwoners die bijstand vragen, een vaste contactpersoon krijgen die betrokken is bij de situatie en de inwoner kent;
- De inkomensregelingen zijn op orde en bekend bij de inwoners. Met het minimabeleid wordt een goed financieel vangnet geboden aan mensen die dat nodig hebben. Communicatiemiddelen worden ingezet om ervoor te zorgen dat de inkomensregelingen zo breed mogelijk bekend zijn bij de inwoners.
- Aanvraagprocedures en -formulieren mogen geen belemmering zijn om een beroep te doen op de inkomensregelingen. Dit wordt doorlopend beoordeeld en waar nodig aangepast.

HOOFDSTUK 4 DE REGELINGEN

Binnen de Participatiewet bestaan er drie vormen van inkomensondersteunende regelingen:

1. Bijzondere bijstand; deze is wettelijk strak geregeld. De enige beleidsvrijheid zit in feite in de uitvoering.
2. De individuele inkomensregeling en de individuele studieregeling; hiervoor is een verordeningsplicht. De gemeente moet het bedrag, de inkomensgrens en de referteperiode bepalen middels een verordening.
3. Minimaregelingen zoals de tegemoetkoming collectieve ziektekosten, de computerregeling en het declaratiefonds; deze regelingen zijn optioneel en kunnen door de gemeente zelf worden ingevuld. Wel is het verplicht om de betaling in natura te doen, dus een forfaitair bedrag geven is niet mogelijk.

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de verschillende regelingen die er nu in Ouder-Amstel zijn en hoe deze zich hebben ontwikkeld. Eerst komen de bestaande regelingen aan bod, met daarin de eventuele wijzigingsvoorstellen. Vervolgens zullen een aantal nieuwe regelingen worden voorgesteld.

De individuele studietoeslag wordt hier verder buiten beschouwing gelaten, omdat er volgend jaar een wetswijziging komt en deze toeslag bovendien nauwelijks wordt aangevraagd.

BESTAANDE REGELINGEN

1. BIJZONDERE BIJSTAND

De mogelijkheid tot het aanvragen van bijzondere bijstand is in de Participatiewet geregeld. Inwoners die te maken krijgen met bijzondere noodzakelijke kosten van het bestaan, en deze niet kunnen betalen, kunnen een aanvraag doen voor bijzondere bijstand. Alle aanvragen bijzondere bijstand worden individueel beoordeeld. De beoordelingscriteria zijn het aanwezige vermogen, het inkomen, de noodzakelijkheid van de kosten en de bijzonderheid van de kosten. Er is geen inkomensgrens, maar er wordt een draagkrachtberekening toegepast.

De bijzondere bijstand is een open einde regeling waardoor de uitgaven in het kader daarvan sterk kunnen fluctueren. De grootste uitgaven in het kader van bijzondere bijstand worden gedaan voor woninginrichting van statushouders en voor bewindvoering. Er wordt vrijwel geen bijzondere bijstand voor medische kosten gegeven, omdat dit buitenwettelijk beleid is. Alle noodzakelijke medische kosten worden in principe vergoed binnen de Zorgverzekeringswet. Ter tegemoetkoming wordt door de gemeente wel een ruimhartige collectieve aanvullende ziektekostenverzekering (CAV) aangeboden. De ruimhartige CAV is er de oorzaak van dat het bereik van de bijzondere bijstand in deze gemeente lager is dan landelijk, namelijk 19% tegen 27%. Een beoogd effect van een goede ziektekostenverzekering is dat er nauwelijks een beroep op bijzondere bijstand voor medische kosten gedaan, wat hierdoor weer een besparing oplevert.

Tabel 4. Bijzondere bijstand. Aantal en bedrag.

Jaar	Toegekende aanvragen	Bedrag
2017	59	163.693
2018	84	182.379

In 2018 was dit als volgt onderverdeeld:

Woninginrichting	24	88.192
Bewindvoering	31	34.327
Overige 20 verschillende posten, zoals eigen bijdrage rechtsbijstand of begrafeniskosten	29	59.860

Wijzigingsvoorstel: niet van toepassing. Zoals eerder geschreven is de bijzondere bijstand wettelijk strak geregeld en zit de enige beleidsvrijheid in de uitvoering.

2. INDIVIDUELE INKOMENSTOESLAG

Inwoners met een inkomen tot 120% van het Wsm, die de pensioengerechtigde leeftijd niet bereikt hebben, en die drie jaar lang een laag inkomen hebben zonder uitzicht op inkomensverbetering kunnen jaarlijks een individuele inkomenstoeslag aanvragen. De individuele inkomenstoeslag is bedoeld als een tegemoetkoming bij de aanschaf van langdurige gebruiksgoederen, zoals een wasmachine of een koelkast.

Een alleenstaande krijgt 400 euro, een alleenstaande ouder 500 euro en een paar krijgt 600 euro.

Het bereik van deze regeling is 33%. Landelijk is dit 55%. Inmiddels is er via DUO+ een actie uitgezet om mensen extra te wijzen op de mogelijkheid tot het aanvragen van deze toeslag. Iedereen krijgt jaarlijks een dienstverleningsgesprek waarin gecheckt wordt of van alle van toepassing zijnde regelingen gebruik wordt gemaakt. De verwachting is dan ook dat het aantal aanvragen iets zal gaan stijgen in 2020.

Tabel 5. Individuele inkomenstoeslag. Aantal en bedrag

Jaar	Aantal	Bedrag
2016	69	30.000
2017	62	28.800
2018	70	32.400

Wijzigingsvoorstel: verhoog de grens van de individuele inkomenstoeslag naar 130%. Dit gaat de armoedeval tegen en zorgt ervoor dat werken meer lonend wordt. Het is een steuntje in de rug voor werkenden met een langdurig laag inkomen. Speciaal voor paren met kinderen en een inkomen tot 130% van het Wms die al drie jaar of langer een laag inkomen hebben is dit belangrijk. Het betekent dat zij recht hebben op een extra bijdrage

van € 50 per maand en dit kan de armoedeval, die voor deze groep het grootst is, verzachten.

Verwacht wordt dat dit voorstel € 10.000 extra gaat kosten.

3. DECLARATIEFONDS

Inwoners met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum en een vermogen onder de bijstandsvermogensgrens mogen de kosten van deelname aan kunst en cultuur tot een bedrag van € 80 per jaar declareren bij de gemeente. Voor kinderen geldt dit ook voor schoolspullen. Voor een kind tussen de 5 en de 18 jaar kan een bedrag van € 330 per jaar worden gedeclareerd en is de inkomensgrens 130%.

Het bereik van het declaratiefonds is 49%. Dit is iets hoger dan het gemiddeld landelijke bereik van 47%. Het declaratiefonds is hiermee de meest gebruikte minimaregeling.

Tabel 6. Uitgaven declaratiefonds

Jaar	Bedrag
2015	€ 31.761
2016	€ 37.650
2017	€ 40.294
2018	€ 42.528

Wijzigingsvoorstel: verhoog de bijdrage voor het declaratiefonds voor volwassenen van € 80 naar € 150 per jaar en verhoog de inkomensgrens voor volwassenen naar 130% Wsm.

Gebleken is dat € 80 niet voldoende is om lidmaatschap van bijvoorbeeld een sportclub te betalen. Omdat meedoen in de samenleving belangrijk is, wordt daarom voorgesteld om dit bedrag te verhogen. Ook wordt voorgesteld om de inkomensgrens te verhogen om de armoedeval tegen te gaan.

De verwachte extra kosten van dit voorstel zijn € 10.000.

4. COMPUTERREGELING

Via de computerregeling is het mogelijk voor gezinnen met kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar eenmalig een computer te kopen. Het toegekende bedrag is € 500 per aanvraag en de voorwaarde is dat er nog geen computer in het huishouden aanwezig is. Om voor deze regeling in aanmerking te komen geldt de inkomensnorm van 120% en de vermogensnorm van de bijstand.

Doorgaans wordt hier jaarlijks een bedrag tussen de € 2.000 en € 5.000 uitgegeven. In 2016 is voor € 5.000 aangevraagd. In 2015 was dit bedrag € 5.550.

Wijzigingsvoorstel: vergoed voortaan 1 computer per kind van 12 jaar of ouder in plaats van 1 computer per gezin en verhoog de inkomensgrens naar 130%.

Vanuit de uitvoering zijn signalen gekomen dat in het onderwijs tegenwoordig 1 computer per gezin te weinig is als er meerdere kinderen van 12 jaar en ouder binnen het gezin zijn. Het voorstel beoogt deze problematische situatie op te lossen. Het ophogen van de inkomensgrens sluit aan bij de andere voorstellen.

De te verwachten kosten zijn € 5.000 per jaar.

5. COLLECTIEVE AANVULLENDE VERZEKERING (CAV) EN CHRONISCH ZIEKEN

Sinds 2015 biedt de gemeente aan mensen met een inkomen lager dan 120% van het sociaal minimum een collectieve verzekering aan. Deze verzekering is speciaal afgestemd op zorgverlening aan uitkeringsgerechtigden en overige minima. Verzekerden kunnen kiezen tussen een aanvullende verzekering (AV) standaard of –top, waarbij de topverzekering duurder is maar ook een uitgebreidere dekking heeft. De AV standaard wordt door de gemeente geheel vergoed. Voor de AV-top moet de verzekerde zelf bijbetalen. Voor chronisch zieken wordt de AV-top wel volledig door de gemeente vergoed. Verder koopt de gemeente het eigen risico voor de verzekerden af.

Dit heeft een aantal voordelen:

- Preventie van schulden en wanbetaling;
- Geen zorgmijding, doordat verzekerden de eigen bijdrage niet kunnen betalen;
- Bevordering re-integratie; dit geldt met name voor uitkeringsgerechtigden met een psychische beperking. Eigen risico leidt ertoe dat zij afzien van behandeling en gebruik van medicijnen. Hierdoor kan er ook geen re-integratie plaatsvinden. Door het eigen risico af te kopen wordt dit probleem opgelost;
- Lage uitgaven bijzondere bijstand voor medische kosten.

Tabel 7. Uitgaven CAV

	CAV	Top verzekering chronisch zieken
2015	128.661	8.560
2016	132.584	10.746
2017	168.389	9.550
2018	164.777	12.181

In 2017 is een stijging te zien die deels verband houdt met het betere bereik van de regeling en deels met een toename van het aantal bijstandsuitkeringen. Het algemeen gebruik van deze regeling is 46%. Dit is hoger dan het landelijk gemiddelde van 37%. In 2018 maakten 247 volwassenen gebruik van deze regeling en waren 105 kinderen meeverzekerd. Er maakten 43 mensen gebruik van de regeling chronisch zieken.

Wijzigingsvoorstel: niet van toepassing. Omdat deze regeling kostbaar is en goed wordt gebruikt, worden er geen voorstellen gedaan om deze regeling aan te passen.

VOORGESTELDE NIEUWE REGELINGEN

6. JEUGDFONDS SPORT EN CULTUUR

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur betaalt de contributie/het lesgeld voor kinderen en jongeren uit gezinnen waar te weinig geld is voor voetbal, muziekles, dans, judo, theater, zwemmen of een andere sportieve of creatieve les.

Ouders kunnen zelf geen aanvraag doen. Aanvragen voor een bijdrage worden gedaan door een intermediair: bijvoorbeeld een leerkracht, buurtsportcoach, sociaal wijkteam of schuldhulpverlener.

Momenteel worden deze zaken uit het declaratiefonds betaald, maar door aan te sluiten bij het Jeugdfonds dat een grote landelijke bekendheid heeft, is de verwachting dat we meer kinderen van werkende armen gaan bereiken en dat daardoor meer kinderen uit gezinnen met een laag inkomen kunnen gaan sporten of aan cultuur kunnen doen.

Het jeugdfonds vergoedt alleen sporten die bij het NOC/NSF zijn aangesloten. Op dit moment worden deze uit het declaratiefonds betaald. Indien wordt aangesloten bij het jeugdfonds, wordt er € 10.000 overgeheveld van het declaratiefonds naar het jeugdfonds.

Twee jaar geleden is bij de evaluatie van het minimabeleid besloten door de raad om niet aan te sluiten bij het Jeugdfonds. Redenen om dit niet te doen waren toen ten eerste dat het onoverzichtelijk zou worden in de uitvoering. Dit was toen inderdaad het geval onder andere omdat DUO+ nog maar recent was gestart. Op dit moment staat de uitvoering echter steviger en heeft DUO+ positief geadviseerd over deelname aan het Jeugdfonds. Een tweede reden om toen niet aan te sluiten was het feit dat het, behalve het vergroten van het bereik, weinig zou toevoegen aan het bestaande aanbod. Inmiddels wordt in het volgende punt 7 een voorstel gedaan voor zwemlessen. Deze zouden alleen kunnen worden aangeboden als wordt aangesloten bij het Jeugdfonds. Dit betekent dan ook dat aansluiting bij het Jeugdfonds nu wel iets zou toevoegen aan het bestaande aanbod.

Het jeugdfonds verwacht in 2021 en 2022 haar bereik te vergroten en 20 kinderen extra te kunnen helpen. De verwachting is dat de uitgaven daardoor licht zullen stijgen. Omdat de exacte ontwikkeling van het grotere bereik nog onzeker is, en het, binnen het totaalbudget voor het minimabeleid, kleine bedragen betreft, wordt er op dit moment van uitgegaan dat deze bedragen binnen het beschikbare budget kunnen worden opgevangen.

7. ZWEMLESSEN VOOR KINDEREN

In tegenstelling tot Diemen en Uithoorn biedt Ouder-Amstel geen tegemoetkoming voor zwemles aan kinderen aan. Voorgesteld wordt om dit wel te gaan doen tot en met het A-diploma. Zwemvaardigheid is immers belangrijk en de kosten van zwemlessen overschrijden het budget dat bij het declaratiefonds kan worden gedeclareerd.

De beste manier om deze zwemlessen aan te bieden is via het Jeugdfonds sport en cultuur.

De verwachte kosten zijn € 8.000 per jaar.

8. MEDISCHE KOSTEN HUISDIEREN

Vanuit inwoners zijn vragen gekomen over de behoefte aan een vergoeding voor medische kosten voor huisdieren. Het hebben van een huisdier kan een positieve bijdrage geven aan zowel de fysieke als de geestelijke gezondheid van mensen. Het kan de eenzaamheid van mensen verkleinen. Verantwoord huisdierbezit betekent ook dat iemand goed voor zijn huisdier zorgt na een ongeluk of bij een ziekte. Voorkomen moet worden dat mensen met een laag inkomen te lang wachten om met hun zieke dier naar de dierenarts te gaan. Dat is ook allerminst in het belang van het dier zelf. Daarom wordt het voor deze groep mensen mogelijk gemaakt om de medische kosten voor huisdieren te vergoeden via het declaratiefonds.

Dit levert geen extra kosten op. Dit is slechts een extra optie die binnen het bestaande budget voor inwoners uit het declaratiefonds kan worden bekostigd. Wel zal worden

bijgehouden hoe vaak en voor welk bedrag gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid om te beoordelen of dit middel het gewenste doel bereikt.

9. VOEDSELBANK DIEMEN

Soms kan het zo zijn dat een gezin acuut behoefte heeft aan een voedselpakket. Doorverwijzing naar de voedselbank vindt in Ouder-Amstel dan ook plaats via het maatschappelijk werk. De voedselbank Diemen bedient op dit moment 11 gezinnen uit Ouder-Amstel. Aangezien er duidelijk behoefte is aan de voedselbank en hier door mensen uit Ouder-Amstel ook gebruik van wordt gemaakt, is het niet meer dan logisch om een structurele subsidie aan de voedselbank Diemen te gaan verstrekken. De voedselbank mag echter geen eindstation zijn. Daarom worden er afspraken gemaakt om gezinnen door te verwijzen om te gaan werken aan een structurele oplossing voor hun situatie. De voedselbank besteedt verder veel aandacht aan een gezonde samenstelling van het voedselpakket en licht haar klanten ook voor over gezonde voeding. Voorgesteld wordt de voedselbank Diemen een structurele subsidie van € 2.000 per jaar te verstrekken.

SAMENVATTING

In hoofdstuk 3 worden vier uitgangspunten genoemd. Vervolgens komen in hoofdstuk 4 de nieuwe beleidsvoorstellen aan bod. In onderstaande tabel zijn nog eens de beleidsmatige uitgangspunten en de daaruit vloeiende voorstellen op een rijtje gezet.

Uitgangspunt	Voorstellen
Werk moet lonen. Tegengaan armoedeval	• inkomensgrens voor het declaratiefonds verhogen naar 130% Wsm • inkomensgrens individuele inkomenstoeslag verhogen naar 130% Wsm
Meedoen in de samenleving is belangrijk	• bedrag voor het declaratiefonds voor volwassenen verhogen naar € 150 per jaar • mogelijkheid bieden om medische kosten voor huisdieren te declareren.
Kinderen mogen niet de dupe zijn van financiële problemen thuis	• uitbreiden van de computerregeling zodat ieder kind tussen de 12 en 18 jaar de beschikking kan hebben over een computer • inkomensgrens voor de computerregeling ophogen naar 130% Wsm • aansluiten bij het Jeugdfonds sport en cultuur • via dit Jeugdfonds zwemlessen vergoeden.
Gezondheid en participatie hebben een sterk verband.	• zorgmijding tegengaan door eigen risico zorgverzekering te blijven vergoeden • subsidie geven aan voedselbank Diemen zodat huishoudens in nood zich goed kunnen voeden.

HOOFDSTUK 5 FINANCIEEL KADER

Het nieuwe minimabeleid treedt per 1 januari 2020 in werking. Het betreffen hier structurele uitgaven, waarbij het declaratiefonds tot een maximale totale uitgave van € 65.000 per jaar gaat. De voorstellen rondom de computerregeling en zwemlessen zijn open einde regelingen (geen vooraf vastgesteld maximum aan het totaal van de uitgaven). Op basis van onderzoek o.a. bij Uithoorn menen we de te verwachte kosten goed te kunnen inschatten.

Vanaf 2017 wordt vanuit het Rijk een structureel bedrag aan het gemeentefonds toegevoegd specifiek om armoede onder kinderen te bestrijden, de zogenaamde Klijnsma-gelden. In 2017 zijn een aantal nieuwe beleidsvoorstellen aangenomen en is dit bedrag toegevoegd aan het declaratiefonds voor 2018, met als doel om daar in de toekomst structureel beleid op te gaan voeren. In 2019 is het echter nog niet zover gekomen. Dit betekent dat er binnen het declaratiefonds nog € 15.000 aan Klijnsma-gelden zijn waaraan deze nota invulling gaat geven.

Hieronder worden de kosten per voorgestelde regeling weergeven. De raad wordt gevraagd € 20.000 beschikbaar te stellen voor nieuw minimabeleid.

Een overzicht van de verwachte uitgaven in 2020:

Regeling	Verwachte uitgaven 2020	Extra uitgaven nieuw beleid	Totaal verwachte uitgaven 2020
Bijzondere bijstand	183.000	-	183.000
Individuele inkomenstoeslag	33.000	10.000	43.000
Declaratiefonds	43.000	10.000	53.000
Computerregeling	5.000	5.000	10.000
CAV	165.000	-	165.000
Zwemlessen	10.000	10.000	10.000
Totaal	439.000	35.000	474.000

Bij de verwachte uitgaven gaat het om open einde regelingen. Er zijn berekeningen gemaakt voor het aantal aanvragen dat wij maximaal voor deze regelingen verwachten. Op basis van deze berekeningen is de verwachte uitgave geschat. Omdat NOC/NSF gerelateerde sporten voortaan uit het jeugdfonds worden vergoed, wordt daartoe € 10.000 overgeheveld van het declaratiefonds naar het jeugdfonds.

Op de posten kan onderling geschoven worden, zodat een overschrijding van een post kan worden opgevangen door een onderuitputting bij een andere post. Met DUO+ is maandelijks overleg met de adviseur waarbij eventuele overschrijdingen worden gesignaleerd. Bij ernstige overschrijding van de posten voor zwemlessen of jeugdfonds bestaat er de mogelijkheid om tijdelijk een stop op de uitgaven te zetten. De verwachting is uiteraard dat hier geen gebruik van hoeft worden gemaakt.

Verder is de verwachting dat door aansluiting bij het jeugdfonds het bereik van de regeling zal worden vergroot. Hierdoor wordt in 2021 € 3.000 aan extra uitgaven verwacht en in 2022 nogmaals € 3.000. De verwachting is dat hiermee 20 kinderen extra kunnen worden geholpen. Omdat de exacte ontwikkeling van het grotere bereik nog onzeker is, en het, binnen het totaalbudget voor het minimabeleid, kleine bedragen

betreft, wordt er op dit moment van uitgegaan dat deze bedragen binnen het beschikbare budget kunnen worden opgevangen.